

Handläggare
Göran Anger

Till kommunalförbundets medlemmar

Covid-19-epidemins påverkan på de företag som levererar transporttjänster för sjukresor och färdtjänst i Västernorrlands län

Bakgrund

Kollektivtrafikmyndigheten har idag avtal med åtta trafikföretag om att tillhandahålla kapacitet och utföra transporter för att tillgodose behovet av anropsstyrda samhällsbetalda transporter inom länet. Främst gäller det sjuk- och färdtjänstresor men även skolskjuts inom sarskolan, vissa transporter inom sjukvården och andra kommuntransporter. Avtalen bygger helt på rörlig ersättning för den trafik som utförs, någon fast grundersättning finns inte.

Till följd av Covid-19-epidemin har antalet färdtjänst- och sjukresor minskat kraftigt sedan mitten av mars vilket inneburit att leverantörerna drabbats av kraftigt minskade intäkter. Intäktsminskningen är cirka 50 procent.

Den 8 april tillskrev tre av länets taxiföretag kollektivtrafikmyndigheten med en hemställan om att avtalen skulle ändras för att möta intäktsbortfallet i den upphandlade trafiken. Hemställan har ännu inte besvarats.

Myndighetens bedömning

Minskningen av färdtjänst- och sjukresor förväntas bestå under de kommande månaderna/halvåret. Företagens intäktsminskning kommer att slå igenom fullt ut i slutet av maj månad, då utbetalning sker av ersättning för den trafik som utförts under april månad. Intäktsbortfallet kommer kvarstå så länge minskningen av resorna kvarstår. Flertalet leverantörerna bedriver även taxitrafik för enskilda företag och privatpersoner och har drabbats av en än större minskning i efterfrågan och intäkter i den verksamheten.

På kort sikt innebär minskningen i den anropsstyrda trafiken att kommunalförbundets medlemmars kostnader för trafiken sjunker.

Trafikföretagens minskade intäkter innebär dock risker för taxinäringen. Taxinäringen i länet har det ekonomiskt svårt och avveckling av kapacitet har skett på en del håll (fordon ställs av, förare söker sig till annan sysselsättning, administrativ personal avvecklas m.m.). Flera av de leverantörer som kollektivtrafikmyndigheten har avtal med anlitar underleverantörer för att utföra trafiken, de är i praktiken "taxiföreningar" med mindre åkerier och enmansföretag som medlemmar. Det är i första hand dessa underleverantörer vars överlevnad är hotad, inte de företag myndigheten har avtal med.

Kollektivtrafikmyndigheten har en kontinuerlig dialog med företagen om deras situation. Så långt möjligt har kraven på företagen (schema/ fordon/förare) anpassats (sänkts) för att minska kostnadstrycket. Kollektivtrafikmyndighetens handläggare håller också en beredskap för det fall att någon transportör går omkull, för att minska risken för avbrott i trafiken. Bedömningen är att det för närvarande inte finns risk för större störningar eller avbrott i trafiken.

Kommunalförbundet Kollektivtrafikmyndigheten i Västernorrlands län

I den hemställan som gjordes den 8 april hänvisade företagen till att Region Värmland ändrat i avtalen och givit företagen kompensation för bortfall av intäkter. Kollektivtrafikmyndigheten avtal är emellertid utformade på annat sätt än de som Region Värmland ingått. Bedömning är för närvarande att det inte finns avtalsstöd för att göra något motsvarande som Region Värmland utan att riskera att komma i konflikt med regelverket för upphandling. Bedömningen har gjorts efter kontakter med förbundsjurist på SKR. I praktiken betyder detta också att taxiföretagen inte har avtalsstöd för att påkalla förhandling och kräva kompensation för intäktsbortfall. Samtidigt ska dock påpekas att det inte finns några entydiga svar på frågan om vilka avtalsändringar som i den rådande situationen av en förvaltningsdomstol skulle bedömas vara tillåtna och vilka som inte skulle vara det.

Vidare kan konstateras att kollektivtrafikmyndighetens uppdrag är att upphandla trafik och ingå avtal och tillämpa dessa affärsmässigt och på ett juridiskt korrekt sätt. Huruvida ett ingrepp i en avtalsrelation för att förebygga nedläggning av enskilda företag är det som bäst gynnar länets taxinäring i denna situation och på sikt, är beslut av en karaktär som bör hänskjutas till kommunalförbundets medlemmar. De är huvudmän för den aktuella trafiken och kommer att bära samtliga kostnader för eventuella ändringar av avtalade ersättningar. En komplikation i sammanhanget är att flertalet avtal innefattar både färdtjänst- och sjukresor och därför berör både region och kommun, som behöver vara överens i frågan.

Såsom framfördes vid möte med tjänstemän hos kommunalförbundets medlemmar den 20 april finns således i huvudsak två alternativ för kollektivtrafikmyndighetens fortsatta agerande som avtalspart till de berörda företagen. Antingen ett proaktivt agerande med avtalsändringar och insatser för att stärka enskilda företags ekonomi. Eller att i möjligaste mån tillämpa de avtal som nu finns för att möta de risker och hot som identifierats. Det förstnämnda alternativet innebär risker för ingripande från såväl domstol (efter överklagande eller skadeståndstalan av enskild) som konkurrensverket. Myndighetens bedömning är att endast det senare alternativet ligger inom ramarna för myndighetens uppdrag och avser att agera i enlighet därmed.

Medlemmar som har frågor eller vill framföra synpunkter är välkommen att inkomma med dessa till registrator@dintur.se.

Charlotta Hellhoff
Förbundsdirektör